

426

ZARZĄDZENIE MINISTRA KOMUNIKACJI

z dnia 23 listopada 1963 r.

w sprawie zasad cofania praw jazdy.

Na podstawie art. 72 pkt 1 ustawy z dnia 25 stycznia 1958 r. o radach narodowych (Dz. U. z 1963 r. Nr 29, poz. 172) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się wytyczne dla wydziałów komunikacji prezydiów rad narodowych w sprawie zasad cofania praw jazdy, stanowiące załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Traci moc instrukcja Ministra Transportu Drogowego i Lotniczego z dnia 19 grudnia 1955 r. w sprawie zasad i trybu cofania pozwoleń na prowadzenie pojazdów mechanicznych i wkładek kontrolnych do karty traktorzysty oraz pozwoleń na prowadzenie pojazdów mechanicznych dla praktykanta i kontrolnego sprawdzania kwalifikacji kierowcy,

traktorzysty i praktykanta (Monitor Polski z 1956 r. Nr 1, poz. 10).

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Komunikacji: P. Lewiński

Załącznik do zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 23 listopada 1963 r. (poz. 426).

WYTYCZNE W SPRAWIE ZASAD COFANIA PRAW JAZDY

I. Zasady cofania praw jazdy.

§ 1. Stosownie do przepisów art. 20 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 27 listopada 1961 r. o bezpieczeństwie i porządku ruchu na drogach publicznych (Dz. U. Nr 53, poz. 295), zwanej dalej „ustawą”:

— prawo jazdy powinno być cofnięte:

- 1) na stałe — jeżeli kierowca naruszył przepisy o obowiązku udzielenia pomocy ofiarom wypadku drogowego w razie uczestniczenia w tym wypadku;
- 2) czasowo lub na stałe:
 - a) jeżeli kierowca utracił warunki zdrowia fizycznego lub psychicznego, potrzebne do prowadzenia pojazdu,
 - b) jeżeli kierowca w czasie jazdy naruszył przepisy o zakazie znajdowania się w stanie wskazującym na użycie alkoholu lub innego podobnie działającego środka;

— prawo jazdy może być cofnięte:

- 3) czasowo:
 - a) jeżeli kierowca utracił kwalifikacje fachowe wymagane do prowadzenia pojazdu,
 - b) jeżeli kierowca uporczywie narusza przepisy o ruchu drogowym,
 - c) w razie pociągnięcia kierowcy do odpowiedzialności karnej za czyny o charakterze chuligańskim popełnione w związku z kierowaniem pojazdem.

§ 2. Podstawą cofnięcia prawa jazdy na stałe za naruszenie przepisów o obowiązku udzielenia pomocy ofiarom wypadku drogowego (art. 20 ust. 3 pkt 1 ustawy) jest prawomocny wyrok sądowy lub prawomocne orzeczenie kolegium karno-administracyjnego, którym kierowca został ukarany za nieudzielenie pomocy ofiarom wypadku drogowego.

§ 3. 1. Utrata warunków zdrowia fizycznego lub psychicznego (art. 20 ust. 3 pkt 2 lit. a ustawy) powinna być stwierdzona przez wyznaczony do tego zakład społecznej służby zdrowia lub wyznaczonego lekarza, przy czym w świadectwie lekarskim powinien być wyraźnie określony stopień utraty warunków zdrowotnych oraz okres, przez który utrata warunków zdrowotnych będzie trwała.

2. Stosownie do orzeczenia lekarskiego (ust. 1) wydział komunikacji cofnie prawo jazdy czasowo lub na stałe albo określi w prawie jazdy, jakich pojazdów kierowcy nie wolno prowadzić w związku z częściową utratą warunków zdrowotnych. Początkiem okresu, na który prawo jazdy należy cofnąć, jest data orzeczenia lekarskiego.

§ 4. 1. Podstawą cofnięcia prawa jazdy czasowo lub na stałe za naruszenie przez kierowcę przepisów o zakazie znajdowania się podczas jazdy w stanie wskazującym na użycie alkoholu lub innego podobnie działającego środka (art. 20 ust. 3 pkt 2 lit. b ustawy) jest prawomocne orzeczenie kolegium karno-administracyjnego lub wynik badania lekarskiego na zawartość alkoholu we krwi albo inne dowody stwierdzone w postępowaniu administracyjnym.

2. Okres, na który prawo jazdy należy cofnąć w razie naruszenia przez kierowcę przepisów wymienionych w art. 20 ust. 3 pkt 2 lit. b) ustawy, powinien być uzależniony:

- 1) od dotychczasowego zachowania się kierowcy, w szczególności od tego, czy naruszenia tych przepisów dopu-

ścił się po raz pierwszy, czy też naruszył je już więcej razy;

- 2) od stopnia zagrożenia bezpieczeństwa drogowego, w szczególności od rodzaju i przeznaczenia pojazdu, który prowadził.

3. Przy cofaniu prawa jazdy za naruszenie przez kierowcę przepisów wymienionych w ust. 1 należy kierować się następującymi zasadami:

- 1) prawo jazdy powinno być cofnięte:
 - a) na okres od jednego miesiąca do jednego roku — jeżeli kierowca znajdował się w czasie jazdy po raz pierwszy w stanie wskazującym na użycie alkoholu lub innego podobnie działającego środka,
 - b) na okres od sześciu miesięcy do 3 lat — jeżeli kierowca znajdował się w czasie jazdy po raz drugi w stanie wskazującym na użycie alkoholu lub innego podobnie działającego środka,
 - c) na okres od jednego roku do 5 lat — jeżeli kierowca znajdował się w czasie jazdy po raz trzeci w stanie wskazującym na użycie alkoholu lub innego podobnie działającego środka,
 - d) na stałe — jeżeli kierowca znajdował się w czasie jazdy po raz czwarty w stanie wskazującym na użycie alkoholu lub innego podobnie działającego środka;

- 2) jeżeli kierowca w czasie jazdy naruszył przepisy o zakazie znajdowania się w stanie wskazującym na użycie alkoholu lub innego podobnie działającego środka i spowodował wypadek drogowy, okresy wymienione w pkt 1 lit. a)—c) przedłuża się:

- a) o okres od 1 roku do 2 lat — jeżeli spowodowany został wypadek bez ofiar w ludziach,
- b) o okres od jednego roku do 3 lat — jeżeli spowodowany został wypadek, wskutek którego nastąpiło uszkodzenie ciała przewidziane w art. 236 i art. 237 Kodeksu karnego,
- c) o okres od trzech do pięciu lat — jeżeli spowodowany został wypadek, wskutek którego nastąpiło uszkodzenie ciała przewidziane w art. 235 Kodeksu karnego lub śmierć.

§ 5. 1. Jeżeli kierowca utracił kwalifikacje fachowe wymagane do prowadzenia pojazdu (art. 20 ust. 4 pkt 1 ustawy), prawo jazdy należy cofnąć na okres potrzebny do uzupełnienia kwalifikacji fachowych.

2. Podstawą cofnięcia prawa jazdy jest wniosek komisji egzaminacyjnej sprawdzającej kwalifikacje fachowe kierowcy, skierowanego do sprawdzenia kwalifikacji na podstawie wniosku organu kontroli ruchu drogowego lub kierownictwa (rady zakładowej) zakładu pracy zatrudniającego kierowcę.

3. Przy cofaniu praw jazdy kierowcom wykonującym zawód należy stosować wnikliwą analizę sprawy, w szczególności brać pod uwagę wyniki dotychczasowej pracy kierowcy i cofać prawo jazdy jedynie wtedy, gdy zostanie stwierdzone, że kierowca nie może prowadzić pojazdu przy tym stanie kwalifikacji i że pozostawienie mu prawa jazdy mogłoby niekorzystnie wpłynąć na bezpieczeństwo ruchu drogowego.

4. Okres cofnięcia prawa jazdy należy tak ustalać, aby był on wystarczający dla uzupełnienia przez kierowcę kwalifikacji; okres ten nie powinien być jednak krótszy niż dwa tygodnie.

5. Początkiem okresu, na który prawo jazdy powinno być cofnięte, jest data egzaminu sprawdzającego, na którym kierowca wykazał brak wymaganych kwalifikacji; prawo jazdy powinno być cofnięte do czasu złożenia przez kierowcę egzaminu z wynikiem pomyślnym.

§ 6. Jeżeli kierowca uporczywie narusza przepisy o ruchu drogowym (art. 20 ust. 4 pkt 2 ustawy), prawo jazdy może być cofnięte na okres od 3 do 6 miesięcy. Cofnięcie prawa jazdy może nastąpić wówczas, gdy kierowca w ciągu jednego roku co najmniej trzykrotnie naruszył przepisy o ruchu drogowym, za co został ukarany przez kolegium karno-administracyjne lub sąd.

§ 7. 1. W razie pociągnięcia kierowcy do odpowiedzialności karnej za czyny o charakterze chuligańskim popełnione w związku z kierowaniem pojazdem (art. 20 ust. 4 pkt 3 ustawy) — podstawą cofnięcia prawa jazdy jest wniesienie odpowiedniego aktu oskarżenia lub skierowanie wniosku do kolegium karno-administracyjnego.

2. Okres, na który prawo jazdy może ulec cofnięciu, powinien być uzależniony od dotychczasowego zachowania się kierowcy, co powinno być stwierdzone na podstawie opinii zakładu pracy zatrudniającego kierowcę lub opinii organizacji społecznej, oraz od rodzaju wykonywanej pracy.

3. Prawo jazdy może być cofnięte na okres od 6 miesięcy do 3 lat.

II. Decyzja w sprawie cofnięcia prawa jazdy.

§ 8. 1. Decyzja w sprawie cofnięcia prawa jazdy może być wydana jedynie na podstawie dowodów nie budzących wątpliwości. Przed wydaniem decyzji w sprawie cofnięcia prawa jazdy wydział komunikacji powinien przeprowadzić postępowanie dowodowe zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego. Okoliczność faktyczna może być uznana za udowodnioną tylko wtedy, gdy strona miała możność wypowiedzenia się co do przeprowadzonych dowodów.

2. Zgodnie z przepisem § 213 ust. 2 rozporządzenia Ministrów Komunikacji i Spraw Wewnętrznych z dnia 1 października 1962 r. w sprawie ruchu na drogach publicznych (Dz. U. Nr 61, poz. 295) cofnięcie prawa jazdy żołnierzom w czynnej służbie wojskowej następuje na wniosek właściwego organu wojskowego.

3. Cofnięcie prawa jazdy kierowcom funkcjonariuszom Milicji Obywatelskiej należy dokonywać na wniosek właściwego organu Milicji Obywatelskiej.

4. Decyzję o cofnięciu prawa jazdy doręcza się kierowcy, a poświadczony przez wydział komunikacji odpis decyzji wraz z dokumentem stanowiącym podstawę cofnięcia dołącza się do akt ewidencyjnych kierowcy.

5. Odpis decyzji o cofnięciu prawa jazdy kierowcy wykonującego zawód wydział komunikacji przesyła do zakładu zatrudniającego kierowcę.

6. Jeżeli zwrot prawa jazdy uzależniony jest od sprawdzenia kwalifikacji fachowych i stanu zdrowia kierowcy, wydział komunikacji w decyzji o cofnięciu lub powiadomieniu o wykonaniu wyroku sądowego stwierdza ponadto, iż kierowca po upływie okresu cofnięcia lub zatrzymania prawa jazdy może ubiegać się o zwrot prawa jazdy po uprzednim złożeniu egzaminu i poddaniu się zbadaniu stanu zdrowia.

III. Cofanie praw jazdy w związku z wyrokiem sądowym.

§ 9. 1. Zgodnie z przepisem § 214 rozporządzenia Ministrów Komunikacji i Spraw Wewnętrznych z dnia 1 paź-

dziernika 1962 r. w sprawie ruchu na drogach publicznych (Dz. U. Nr 61, poz. 295) prawo jazdy zostaje zatrzymane do czasu uprawomocnienia się wyroku sądowego w razie skierowania sprawy na drogę karno-sądową za prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości; zatrzymanie prawa jazdy kierowcom w czynnej służbie wojskowej może nastąpić na wniosek właściwego organu wojskowego. Zatrzymania prawa jazdy kierowcom funkcjonariuszom Milicji Obywatelskiej dokonywać należy na wniosek właściwych organów Milicji Obywatelskiej.

2. Jeżeli kierowca pozbawiony został prawomocnym wyrokiem sądowym prawa prowadzenia pojazdów samochodowych na podstawie art. 31 ustawy z dnia 10 grudnia 1959 r. o zwalczaniu alkoholizmu (Dz. U. Nr 69, poz. 434), wydział komunikacji wykona orzeczenie sądu, składając do akt ewidencyjnych kierowcy prawo jazdy wraz z odpisem wyroku sądowego. O wykonaniu wyroku sądowego należy powiadomić kierowcę pisemnie, a odpisy powiadomienia poświadczone przez wydział komunikacji należy przelać do sądu, który wydał orzeczenie pozbawiające prawa jazdy, oraz dołączyć do akt ewidencyjnych kierowcy.

3. Jeżeli kierowca pozbawiony został prawomocnym wyrokiem sądowym prawa wykonywania zawodu na podstawie art. 48 Kodeksu karnego, wydział komunikacji wykona orzeczenie sądu w ten sposób, że w prawie jazdy tego kierowcy, w miejscu przeznaczonym na adnotacje urzędowe wpisze: „nie ma prawa wykonywania zawodu kierowcy do dnia”. O wykonaniu wyroku sądowego należy powiadomić kierowcę pisemnie, a odpisy powiadomienia, poświadczone przez wydział komunikacji, należy przelać do sądu, który pozbawił kierowcę prawa wykonywania zawodu, oraz dołączyć do akt ewidencyjnych kierowcy.

4. Po upływie okresu czasu, na który sąd orzekł pozbawienie kierowcy prawa wykonywania zawodu, wydział komunikacji na wniosek kierowcy wystawi prawo jazdy na nowym druku.

5. Odpis powiadomienia o wykonaniu orzeczenia sądu o pozbawieniu kierowcy wykonującego zawód prawa prowadzenia pojazdów samochodowych lub prawa wykonywania zawodu wydział komunikacji przesyła do zakładu pracy zatrudniającego kierowcę.

§ 10. Jeżeli orzeczenie sądu, którym kierowca pozbawiony został prawa prowadzenia pojazdów samochodowych, oparte było na jednym tylko przypadku prowadzenia w stanie nietrzeźwym pojazdu samochodowego, a kierowcy przed wydaniem wyroku sądowego było już cofnięte prawo jazdy za naruszenie przepisów o zakazie znajdowania się w czasie jazdy w stanie wskazującym na użycie alkoholu lub innego podobnie działającego środka, co nie było znane sądowi w czasie wydawania wyroku, wydział komunikacji może dodatkowo orzec cofnięcie prawa jazdy, o ile łączny okres cofnięcia tego prawa wynikający z wyroku sądowego i decyzji wydziału komunikacji nie przekroczy okresu przewidzianego w niniejszych wytycznych w przypadku cofnięcia prawa jazdy w trybie administracyjnym. W tym przypadku należy wydać decyzję o cofnięciu prawa jazdy i w uzasadnieniu decyzji powołać się na wszystkie poprzednie przypadki naruszenia przez kierowcę wymienionych wyżej przepisów.

§ 11. Jeżeli kierowca został skazany prawomocnym wyrokiem sądowym na karę aresztu lub więzienia oraz na karę dodatkową pozbawienia prawa prowadzenia pojazdów samochodowych lub prawa wykonywania zawodu za prowadzenie tych pojazdów w stanie nietrzeźwym, początkiem okresu, na który pozbawiono kierowcę prawa prowadzenia pojazdów lub prawa wykonywania zawodu, jest:

- 1) data odbycia (ukończenia) kary zasadniczej, darowania kary z amnestii lub przedterminowego warunkowego zwolnienia;
- 2) w razie zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności oraz przy karze grzywny — data uprawomocnienia się wyroku.

IV. Zwrot prawa jazdy.

§ 12. W razie cofnięcia lub zatrzymania prawa jazdy na okres dłuższy niż rok, zwrot prawa jazdy następuje po upływie czasu, na który prawo jazdy cofnięto, oraz po uprzednim stwierdzeniu, że kierowca posiada odpowiedni stan zdrowia i wystarczające kwalifikacje fachowe.